

**Αντί
επιλόγου**

Η εκζοφρένεια δεν είναι μεταδοτική.
Η προκατάληψη είναι.

Aυτός ο οδηγός για τους επαγγελματίες των ΜΜΕ επιχειρήσε να αποτυπώσει τις διαστάσεις του φαινομένου του στίγματος και να παρουσιάσει το ρόλο των ΜΜΕ στη διαμόρφωση της κοινωνικής εικόνας της ψυχικής ασθένειας. Το γεγονός όμως ότι επισημάνθηκαν οι πιο δυσάρεστες πτυχές του θέματος, με τη λογική ότι είναι αυτές που πρέπει να αντιμετωπιστούν και να διορθωθούν, δε σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και πιο αισιόδοξες διαστάσεις του. Δε χωράει αμφιβολία ότι τις τελευταίες δύο δεκαετίες έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στο θέμα της ψυχικής υγείας. Η ψυχική διαταραχή δεν είναι πια ένα θέμα αποδιοπομπαίο, ένα θέμα αόρατο κοινωνικά. Ακόμα και μέσα από την υπερβολή τους, τα μέσα ενημέρωσης πολλές φορές έχουν παίξει ένα θετικό ρόλο, ενισχύοντας τις προσπάθειες αποασυλοποίησης, βοηθώντας να ακουστούν και να προβληθούν καινούριες ιδέες και θεωρήσεις.

Ωστόσο, και ειδικά υπό το φως αυτής της πρόοδος που έχει σημειωθεί, η αντιμετώπιση του ζητήματος του αποστιγματισμού της ψυχικής ασθένειας συνεχίζει να προβάλλει ως ένα κρίσιμο ζητούμενο. Η σωστή και αντικειμενική ενημέρωση είναι το πρώτο βήμα που μπορεί, αν όχι να ανατρέψει, τουλάχιστον να αποσταθεροποιήσει την κυριαρχία της προκατάληψης, έτσι ώστε να αρχίσει να αλλάζει η στάση της κοινωνίας απέναντι στο πρόβλημα. Γιατί η προκατάληψη έχει πάντοτε την ίδια καταγωγή. Την άγνοια.

Η προσπάθεια να καταπολεμήσουμε το στίγμα από εκεί ακριβώς πρέπει να ξεκινήσει. Από την καταπολέμηση της άγνοιας. Κάτι τέτοιο καθίσταται δυνατό μόνον εφόσον εντείνουμε τις προσπάθειές μας στον τομέα της ενημέρωσης και της επιστημονικής

πληροφόρησης. Οι αντιστιγματιστικές παρεμβάσεις όμως θα έχουν αποτέλεσμα μόνον εάν κατορθώσουμε να μιλήσουμε στο ευρύ κοινό με μια επιστημονικά έγκυρη και ταυτόχρονα εύληπτη γλώσσα. Προσ απαιτούμενο για κάτι τέτοιο είναι να κατανοήσουμε επίσης ότι δεν πρόκειται για μια ακόμη εκδήλωση «φιλανθρωπίας» αλλά για την αποκατάσταση μιας κοινωνικής ανισότητας.

Ο χώρος της ψυχικής υγείας είναι ο κατεξοχήν χώρος όπου η έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει μια ιδιαίτερη και βαρύνουσα σημασία. Για την ομάδα των ψυχικά ασθενών, το ζήτημα των δικαιωμάτων, παρότι έχει περιγραφεί σε διακηρύξεις και συμβάσεις, δεν έχει μετουσιωθεί σε πρακτικές που θα εξασφαλίζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και θα κατοχυρώνουν τις βασικές αρχές της ιατρικής ηθικής. Και αυτό γιατί η ίδια η φύση της ψυχικής νόσου είναι τέτοια ώστε ο ασθενής δεν έχει τη δυνατότητα διεκδίκησης και πολλές φορές δεν είναι σε θέση να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του, με αποτέλεσμα να είναι ευάλωτος στις αυθαιρεσίες ή παραβιάσεις των «ισχυρών» και εύκολα να γίνονται θύμα της άσκησης εξουσίας.

Πρέπει λοιπόν να γίνει συνείδηση ότι η ψυχική ασθένεια μάς αφορά όλους, ανεξάρτητα εάν αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα στο στενό μας περιβάλλον ή όχι. Ο αγώνας να αλλάξουμε την αντίληψη για την ψυχική ασθένεια δεν μπορεί παρά να είναι κοινός. Για την πραγμάτωση αυτού του εγχειρήματος είναι απαραίτητη η συνεργασία της ψυχιατρικής κοινότητας με τη δημοσιογραφική κοινότητα αλλά και με άλλους φορείς από το ευρύτερο κοινωνικό σώμα.

Η υλοποίηση αυτού του εγχειρήματος δε θα ήταν δυνατή χωρίς την υποστήριξη της Γενικής

Γραμματείας Ενημέρωσης και την προσωπική συμβολή του Υπουργού Επικρατείας κ. Θ. Ρουσόπουλου. Προσπάθειες που θα συμβάλλουν στην καταπολέμηση του στίγματος είναι το μεγάλο στοίχημα και η πρόκληση μιας κοινωνίας που θέλει να θεωρείται ευαίσθητη και δίκαιη, μιας κοινωνίας που δείχνει σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

